

**И.И.Котельников аатынан Дулҗалаах орто оскуолата,
саха тылын уонна литературатын учуутала
Сыромятникова Светлана Иннокентьевна**

Оҕо ааҕар дьоҕуру сайыннарыга- төрөппүт сүрүн күүс

Хас биирдии дьибэ кэргэн тус-туһунан ураты дьарыктаах. Ол эрэн дьибэ кэргэннэ оҕо ааҕар дьоҕуругар улахан болҕомто ууруллуохтаах, тоҕо диэтэр ааҕы киһи өй-санаа өттүнэн уопсай сайдытыгар туһалаах, кини олох-дьаһах туһунан билиитэ хаҕырыгар сүрүн олугунан буолар.

Билэрбит курдук, ханнык баҕарар предметкэ кинигэни ааҕар оҕо ордук киэң билиилээх, саңарарыгар харгыстары көрсүбэт, суруйарыгар ыарыҕаппат. Маннык оҕолор оскуолаҕа бары предметтэргэ үрдүк көрдөрүүлээхтэр. Саамай кэрэхсэбиллээҕэ диэн бу оҕолор кинигэ, уус-уран айымньы нөҥүө олоххо бэлэмнээх дьон буолан тахсаллар. Онон ааҕы киһи олоҕор сүдү суолталааҕын өйдөөн, төрөппүт быһыытынан манна анаан-минээн үлэлэһиэхтээхпит.

Оҕо ааҕар дьоҕуру сайыннарар туһуттан төрөппүт аан маңнай бэйэтэ иллэң кэмигэр ааҕары сатыахтаах. Дьибэ кэргэннэ ааҕар муннук тэриллэхтээх, оҕо сааһынан көрөн сөптөөх кинигэннэн хааччыйыллара ордук. Кыра саастаах оҕо элбэх иллюстрациялаах, кыра кээмэйдээх, улахан шириибинэн суруллубут, кини ааҕар кыаҕар сөп түбэхтэр кинигэни ордук сэргиир. Оттон уруһуйа, оһуора-мандара суох кинигэ кинини ааҕыттан тэйитиэн сөп. Аһары элбэх кинигэ оҕо болҕомтотун ыһарын эмиэ умнуо суохтаахпыт.

Оҕо аан маңнай кинигэ эйгэтигэр киирээригэр төрөппүт оҕотун кытта тэннэ ааҕыахтаах; кинини кытта сүрүн дьоруойдары, айымньыны, сонун матырыйааллары ырытыһан кинигэҕэ сэңээриини олохсутуохтаах. Ааҕыга ситимнээхтик болҕомто уурдахха, бу дьарык үөрүйэххэ кубулуйан оҕо салгыы сайдарыгар, билиитэ хаҕырыгар сүрүн укулаат буолара саарбаҕа суох.

Улахан кылааска таҕыстаҕына оҕо интэриэһэ, олоххо көрүүтэ-истиитэ уларыһар, ол иһин кинигэни кытта сэргэ сонун сурунааллары, кинигэлэри суруйтаран, уларсан аахтарыахха сөп. Дьибэ кэргэн иһинэн эбии араас хайысхалаах викториналары, таайбараңнары, тыл оонньууларын ыһтан оҕо билиитин чиңэтэр ордук. Төрөппүт оҕо ханнык эйгэни интэриэһиргиирин учуоттаан, онно сөп түбэхтэр күрөстэри эмиэ ыһтара кэрэхсэбиллээх. Оҕо куруутун болҕомтону эрэйэрин быһыытынан сөбүгэр көрөн сүбэлии-амалыы, элбэхтик ааҕарын, билиитин хаңатынарын туһугар бары бииргэ үлэлэһиэхтээхпит. Ааҕы-билиигэ-сайдыга бастакы хардыынан буоларын умнуо суохтаахпыт.

